



**T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI**



**SIFIR
ATIK**





SIFIR ATIK NEDİR?

“Sıfır Atık”, israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, oluşan atığın miktarının azaltılmasını, etkin toplama sisteminin kurulmasını, atıkların geri dönüştürülmesini kapsayan atık önleme yaklaşımı olarak tanımlanan bir hedefdir.



NEDEN?

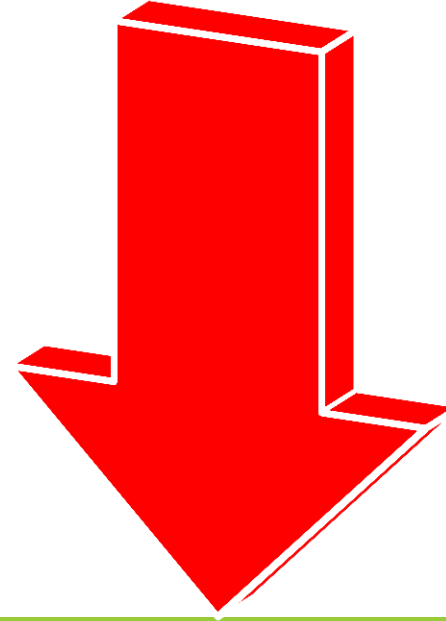


SIFIR ATIK

Sanayi devrimine bağlı olarak ortaya çıkan teknolojik yenilikler ile birlikte artan nüfus ve ŐehirleŐme, yaŐam standartlarının ve tüketim alıŐkanlıklarının farklılaŐmasına yol açar; sonuçta da geçmiŐe nazaran daha çok atığın oluŐmasına neden olur. Bu durum aynı zamanda, baŐta doğal kaynakların tükenmesi ve iklim deėiŐikliėi gibi hususlar olmak üzere tüm canlıları tehdit edecek boyutlara varan hava, su ve toprak kirliliğine neden olur. OluŐturulmaya çalıŐılan farkındalık ve bilinç ile atıkların kaynağında ayrıŐtırılması faaliyetini, kiŐilerin gündelik hayatına yansıtması ve sürdürmesi hedeflenmektedir.



NÜFUS
SANAYİLEŐME
KENTLEŐME
TÜKETİM



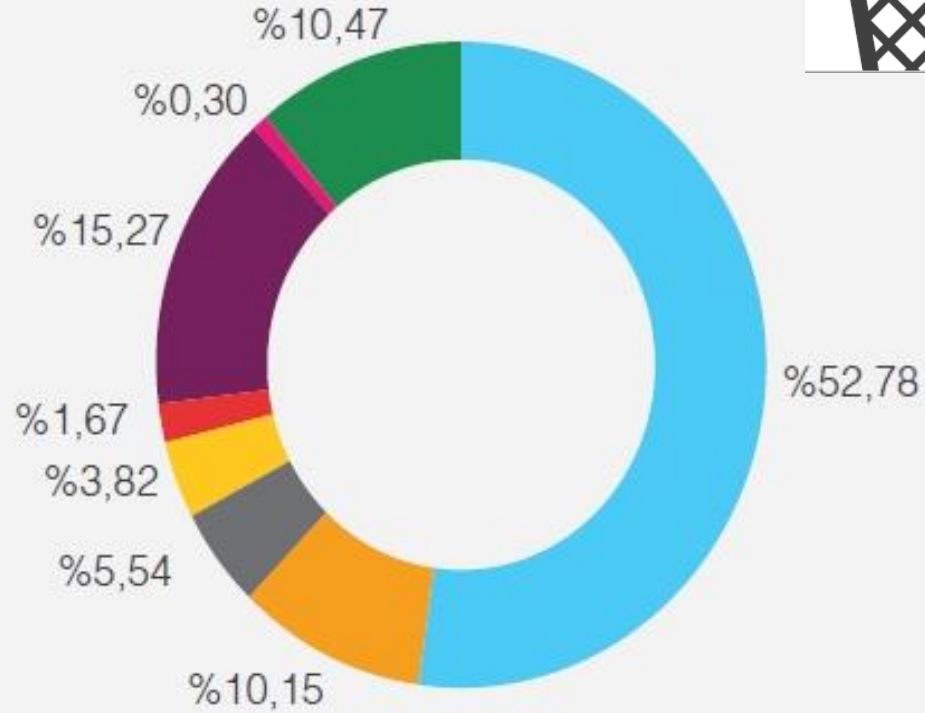
KAYNAKLAR

ATIK KARAKTERİZASYONU



2014 VERİSİNE GÖRE
TOPLAM ATIK
MİKTARI

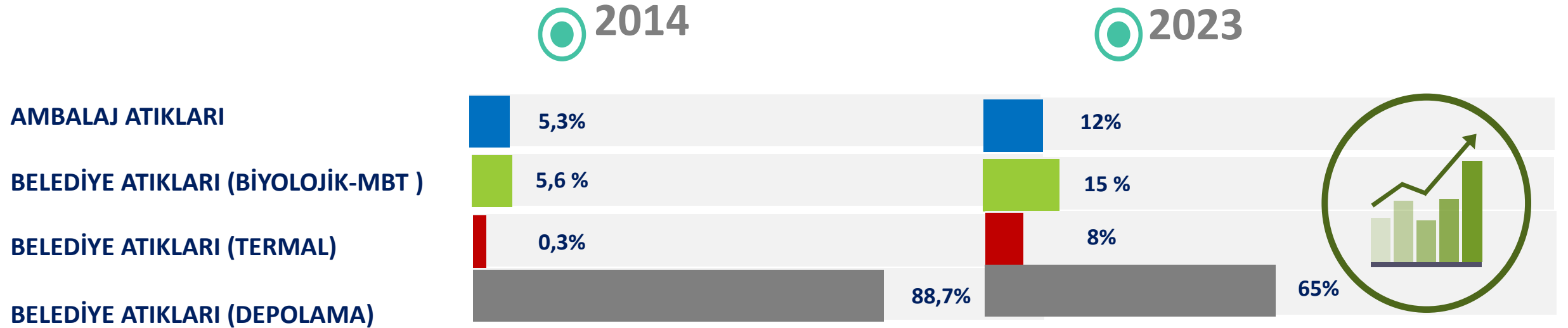
31.115.327 TON



- Biyoatık
- Kağıt-Karton
- Plastik
- Cam
- Metal
- Yanabilir
- Evsel Tehlikeli Atık
- Diğer

HEDEF 2023

2023 yılında oluşan atığın; % 35'inin geri kazanım, % 65 inin düzenli depolama yöntemi ile bertaraf edilmesi hedeflenmektedir.





SIFIR

ATIK

İLE

KAZANÇLAR



1 ton atık kâğıdın geri kazanılması 17 ağacı kesilmekten kurtarır.

Yeni üretime kıyasla, metal ve plastik geri kazanımı ile %95 enerji tasarrufu sağlanabilmektedir.



Atık camlar tekrar cam ürünlere; plastik atıklar elyaf, dolgu malzemesi, otomobil parçası gibi birçok malzemeye, atık metaller ise tekrar metal ürünlere dönüşebilmektedir.

Organik atıklardan kompost elde edilerek toprak iyileştirici olarak kullanılabilir.



En Öncelikli Seçenek



En Son Seçenek



**SIFIR
ATIK**

**YÖNETİMİ
HİYERARŞİSİ**

Atık yönetim sisteminde üretilen atık miktarının azaltılması, atıkların kaynakta ayrı toplanması, yeniden kullanımı, geri dönüşümü, geri kazanımı ve bertaraf edilmesi esastır.



T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI



SIFIR
ATIK

UYGULAMASI

Atıkların kontrol altına alınması ve gelecek nesillere temiz ve gelişmiş bir Türkiye bırakılması hedefiyle, **Cumhurbaşkanlığı Külliyesi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığında SIFIR ATIK** uygulamasına başlanılmıştır.



CUMHURBAŞKANLIĞI
KÜLLİYESİ



ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
ANA HİZMET BİNASI

SIFIR ATIK – Tehlikesiz Atıklar



CAM PLASTİK METAL KAĞIT

Doğal Kaynaklarımız azalır

Çöp dağları

Enerji Kaybı

Ekonomik Kayıp

Hacimli bir malzemedir
Geri dönüştürülebilir
Çevre kirliliğine sebep olur





SIFIR ATIK – Tehlikeli Atıklar



Tehlikeli Atıklar; Yanıcı, yakıcı, kanserojen, patlayıcı, tahriş edici ve zehirli atıklardır





RENK SKALASI

Atık türlerinin tespit edilmesiyle birlikte bilgilendirme afişlerinde ve atıkların biriktirileceği ekipmanlarda kullanılmak üzere, renklerin insanların algısı üzerindeki etkisinden hareketle etkin bir atık yönetimi sağlanması ve uygulamada standarda erişilmesi adına Bakanlığımızca renk skalası oluşturulmuştur. Oluşturulan renk skalasına göre atıkların biriktirileceği poşetlerde;





Plastik Atıklar

Geri Dönüşüm

Kağıt Atıklar

Geri Dönüşüm

Cam Atıklar

Geri Dönüşüm

Metal Atıklar

Geri Dönüşüm

Organik Atıklar

Kompost

Geri Dönüşmeyen

Bertaraf

Atık piller, içeriğinde bulunan ağır metaller nedeniyle çevre ve insan sağlığına zararlı etkilerde bulunabilecek atıklardandır ve ayrı toplanmaları gerekir.

İl Müdürlüğümüzde oluşan atık piller için özel olarak tasarlanmış biriktirme ekipmanları koridorlarda personelin kolayca ulaşabileceği noktalara, uygun sayıda yerleştirilecektir.

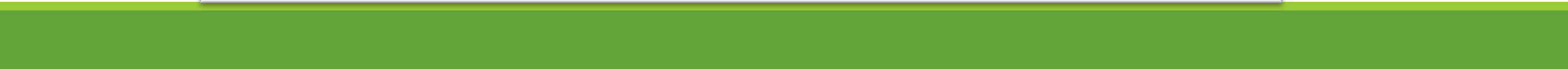




Yemekhanedeki, ekmek ve yemek artıkları için ayrılmış biriktirme ekipmanlarına KÜRDAN ve PEÇETE atmamalıyız.

İl Müdürlüğümüz yemekhanesinde oluşan atıklar için biriktirme ekipmanları uygun yerlere yerleştirilmiş olup oluşan atıklar kaynağında ayrı olarak toplanmaktadır.





Bitkisel
Atık Yağ

Biyodizel

Bitkisel atık yağlar, atıksu toplama sistemlerinin daralmasına ve tıkanmasına; toprak kirlenmesi ile beraber yeraltı suyu kirlenmesine sebep olmaktadır. Bu nedenle ayrı toplanması gerekmektedir.



Atık elektrikli ve elektronik eşyalar, içeriğinde bulunan ağır metaller nedeniyle çevre ve insan sağlığına zararlı etkilerde bulunabilecek atıklardandır ve ayrı toplanması gereklidir.



Ayrıca içeriğinde bulunan altın, gümüş, bakır gibi değerli madenlerin geri kazanımının sağlanması açısından da önemli atıklardandır.



Tehlikeli atıklar:

yanıcı, yakıcı,
kanserojen,
patlayıcı, tahriş
edici, zehirli
atıklardır.

Toner-kartuşlar
kontamine
ambalajlar
kontamine filtreler
basınçlı kaplar vb.



İl Müdürlüğümüzde oluşan atık elektrikli ve elektronik eşyalar ile tehlikeli özellikteki atıklar, şeffaf bir poşet içerisine konularak kat görevlilerine teslim edilecek ve kat görevlileri tarafından Atık Geçici Depolama Alanına götürülerek uygun konteynerler içerisinde, her biri ayrı depolanacaktır.

Tıbbi atıklar, doğrudan veya aracı hayvanlarla bulaşan, cüzzam, veba, kolera, dizanteri, tüberküloz, kuduz, sıtma gibi hastalıklara sebebiyet verebilen atıklardandır. Bu nedenle hiçbir suretle diğer atıklarla karıştırılmamalı, ayrı olarak toplanması sağlanmalıdır.



Organik atıklar, meyve ve sebze artıkları, yumurta kabukları, çay posaları, park-bahçe atıkları vb. bitkisel kökenli atıklar olup, bu atıklardan kompost elde edilebilmektedir.



AÇIK ALANDA KOMPOST



MAKİNEDE KOMPOST



Bakanlığımızda toplanan atık camlar, Atık Geçici Depolama Alanında bulunan **cam kırma makinesinde** kırılarak, hacimden %30 oranında tasarruf sağlanmaktadır.



İl Müdürlüğümüzde toplanan atık kağıtlar, Atık Geçici Depolama Alanımızda bulunan **kağıt imha makinesinde** kıyıldıktan sonra, diğer kağıt-karton atıklarla preslenerek hacimden tasarruf sağlanmaktadır.





Bakanlığımızda toplanan floresan lambalar, Atık Geçici Depolama Alanında bulunan **Floresan Kırma Makinesinde** kırılarak, içerisinde bulunan zararlı gazların kontrol altına alınması sağlanmaktadır. Böylece hem taşıma esnasında meydana gelebilecek herhangi bir kırılma nedeniyle içerisindeki zararlı gazların etrafa yayılması engellenmekte hem de hacimden tasarruf sağlanmaktadır.

Toplanan atıklar, İl Müdürlüğümüze ait geçici depolama alanında atık türlerine göre ayrı olarak depolanmaktadır.





- Her kurum/kuruluşta oluşan atık türlerine göre farklı planlamalar yapılabilir.
- Atık kumbaralarındaki bölme sayısı değişkenlik gösterebilir.
- Kurumda/kuruluşta halihazırda yapılan bir uygulama varsa mevcut uygulama geliştirilebilir ya da daha sistemli hale getirilebilir.



**PROJE
KAPSAMINDA
UYGULANACAK
YOL HARİTASI**

1- İrtibat Noktası ve Ekip Belirlenmesi

2- Mevcut Durumun Belirlenmesi

3-Planlamanın Yapılması

4- İhtiyaçların Belirlenmesi ve Temini

5- Eğitim ve Bilinçlendirme

6- Uygulama

7- Raporlama, İzleme, Önlem, Revizyon

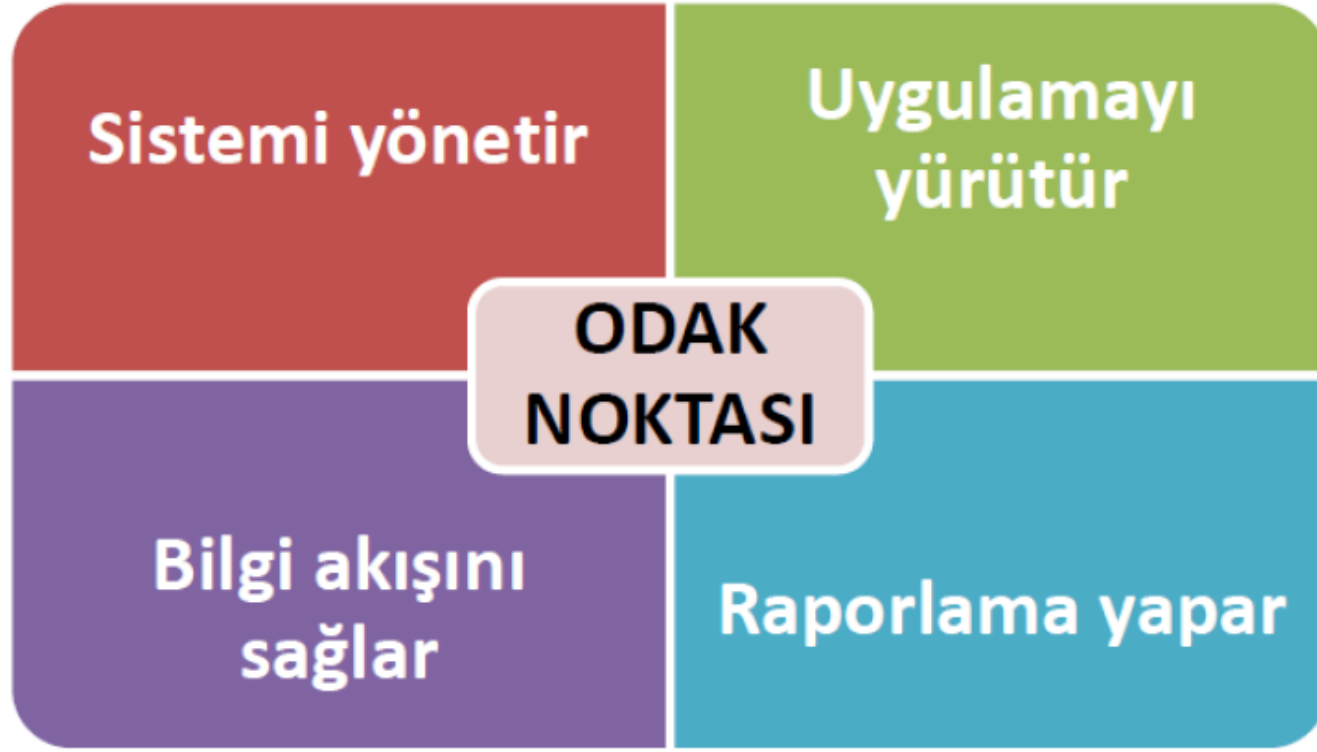
1

İRTİBAT NOKTASI - ÇALIŞMA EKİBİ



Kurumdaki sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasından, etkin ve verimli bir şekilde uygulanmasından ve izlenmesinden sorumlu olacak 1 asil, 1 yedek olmak üzere en az 2 kişi belirlenmelidir.

Belirlenen bu kişiler tarafından sıfır atık yönetimini sağlayacak bir ekip kurulmalıdır.



ODAK NOKTASI

KAT GÖREVLİLERİ

GEÇİCİ DEPOLAMA SORUMLUSU

2

MEVCUT DURUM

Atığı oluşturan birimler, atığın özelliği, miktarı, kaynağı, karakterizasyonu, atık biriktirme yöntemleri, atık depolama alanlarına ilişkin mevcut atık yönetimi ortaya konulmalıdır.

Yemek Hazırlama	Bakım-Onarım
Ofis	Bilişim
Laboratuvar	Diğer

Atık Türü	Oluşma Sıklığı (Gün/Hafta/Ay)	Atık Miktarı (kg)
Kağıt-karton		
Plastik		
Cam		
.....		

3

PLANLAMA



- Sıfır Atık Yönetim Planı Formatı esas alınarak kuruma özgü planlama yapılmalıdır.
- Toplama, taşıma, geçici depolama ve uygulamanın ne şekilde, ne zaman, nasıl, kimler tarafından gerçekleştirileceğine ilişkin talimatname hazırlanır.

4

İHTİYAÇLAR

KUMBARA



- Mevcut duruma göre ihtiyaçlar ortaya çıkarılır ve uygulamaya geçilmeden önce temin edilir.
- Geçici Depolama Alanının kurulumu tamamlanır.

POŞET



TAŞIMA
ARACI



KONTEYNER

TAKİP
ÇİZELGESİ



EĞİTİM
MATERYALI



5

EĞİTİM - BİLİNÇLENDİRME

Ekipmanlar tamamlandıktan sonra, hedef kitlelere yönelik uygulamalı eğitim ve bilgilendirme yapılır.



ODAK NOKTALARI



TEMİZLİK GÖREVLİLERİ



GEÇİCİ DEPOLAMA
ALANI GÖREVLİLERİ



BAKIM-ONARIM
GÖREVLİLERİ



TÜM ÇALIŞANLAR

6

UYGULAMA

- Temin edilen biriktirme ekipmanları personellerin kolayca ulaşabileceği noktalara, uygun aralıklarla yerleştirilir.
- Ekipmanlara göre tasarlanmış bilgilendirme afişleri kolay görülebilecek yerlere asılır.



- Toplanan atıklar Geçici Depolama Alanında depolanır.
- Değerlendirilebilir atıklar lisanslı geri kazanım tesislerine, değerlendirilemeyen atıklar ise lisanslı bertaraf tesislerine gönderilir.

ÇEVRE BİLGİ SİSTEMİ



www.online.cevre.gov.tr

Veri kaydının güçlü olmadığı bir **Çevre Bilgi Sisteminin** sürdürülebilir olması mümkün değildir.

Veri kaydı Çevre Bilgi sisteminin ilk adımıdır.
Çevresel Bilgi Sisteminin ihtiyaç duyduğu tüm verilerin toplanması ve dokümantasyonun oluşturulması gerekmektedir.

7

RAPORLAMA – İZLEME ÖNLEM – REVİZYON



- Uygulamanın etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla izleme ekipleri uygulamayı değerlendirir.
- Elde edilen verilere ilişkin raporlama yapılır.
- Eksiklikler ve geliştirilecek taraflar tespit edilir ve önlemler alınır.

UYGULAMADA YOL GÖSTERİCİ OLARAK BAŞVURULABİLECEK KAYNAKLAR:

Sıfır Atık Projesi ile ilgili "2017 Yılı Sıfır Atık El Kitapçığı", faaliyet raporları, sunumlar, videolar vb. tüm dokümana, Bakanlığımızın "sifiratik.csb.gov.tr" internet adresinden ulaşılabilir.

Ayrıca,

"http://webdosya.csb.gov.tr/db/sifiratik/menu/sifir_atik_uygulama_rehberi_20180122121032.pdf"

internet adresinden de sıfır atık uygulama rehberi konulu dosyaya ulaşılabilir.





“geleceęe deęer kattık”

DENİZLİ ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜęÜ